Општинско основно училиште „Блаже Конески“
ул. Венијамин Мачуковски бр. 4, Скопје
Тел/ факс: 02/2469- 746
Електронска пошта: blaze_konski1@yahoo.com

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Општинско основно училиште
БЛАЖЕ КОНЕСКИ
Општина Аеродром
Бр. 02-32411
26.08 2025 год.
СКОПЈЕ

ООУ „ Блаже Конески “ - општина Аеродром

Врз основа на член 66 став 14 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр 161/19, 229/20, 3/25, 74/25“, Правилникот за начинот за пријавување и заштита на ученик -жртва на било која од формите на насилство, злоупотреба и занемарување од страна на Министерството за образование и наука донесен на 07.07.2025, Наставничкиот совет при **ООУ„ Блаже Конески “ - општина Аеродром,** на својата седница одржана на ден 20.8.2025 година донесе :

ПРАВИЛНИК

за начинот за пријавување и заштита на ученик- жртва на било која од формите на насилство, злоупотреба и занемарување

Член 1

Со овој правилник се уредува начин на постапување при случаи на насилство злоупотреба и занемарување на ученици во **ООУ „ Блаже Конески “ - општина Аеродром,** како и механизмите за нивно навремено пријавување и соодветна заштита на секој ученик кој е засегнат.

Во согласност со законската регулатива и стручната практика, правилникот користи термини како „жртва“, „сторител“, „набљудувач“, „сведок“, „контакт лице“.

Со цел да се избегне стигматизација и да се задржи пристапот ориентиран кон поддршка, овие термини се користат во следнава смисла:

-„Жртва на насилство“ се однесува на ученик кој претрпел или бил изложен на форма на насилство. Во секојдневната комуникација препорачливо е да се користи терминот „ученик на кој му е направена неправда“, „ученик кој бил повреден“, „ученик кој се соочува со тешка ситуација“

-„Сторител е лице најчесто друг ученик кое пројавува насилно или несоодветно однесување. Во комуникцијата се препорачува треминот „ученик кој повредил друг ученик“, „ученик со проблематично однесување “.

Општинско основно училиште „Блаже Конески“
ул. Венијамин Мачуковски бр. 4, Скопје
Тел/ факс: 02/2469- 746
Електронска пошта: blaze_konski1@yahoo.com

Член 2

Со овој правилник се уредуваат мерките и активностите што ги презема **ООУ „ Блаже Конески “- општина Аеродром,** во случаите на насилство над ученик и мерките за промена на однесувањето на сторителот.

Со овој правилник се уредуваат и мерките и активностите за превенција од насилство и соработката со другите институции при осмислувањето и спроведувањето на овие мерки.

Член 3

Секој вработен во училиштето, вклучително и административниот и помошно-техничкиот персонал, како и лицата задолжени за обезбедување на училиштето, е должен да пријави насилство или сомнеж за насилство над ученик, без разлика дали насилството се случило во училиштето, на патот до училиштето или во училишниот двор, во домот на ученикот или на кое било друго место.

Сите вработени, без исклучок, имаат обврска да бидат внимателни на можни знаци на насилство и да постапуваат согласно со својата улога во рамки на училиштето. Наставниците, стручните соработници и директорот се должни да го препознаат насилството, редовно да следат дали во училиштето се случува насилство, дали некој ученик е жртва или извршител на насилство и навремено да реагираат.

Доколку забележат насилство, наставниците, стручните соработници и директорот се должни веднаш да го применат овој правилник, согласно пропишаната постапка.

Ако некој од вработените, вклучително и административен, технички персонал или обезбедување, се сомнева дека постои насилство, тој/таа е должен/должна веднаш да ја сподели информацијата со контакт-лицето односно со стручните соработници и со одделенскиот раководител, раководителот на паралелката или друг наставник кој е во директна комуникација со ученикот. Понатаму, се продолжува со набљудување на состојбата и/или преземање соодветни мерки за заштита на ученикот согласно правилникот.

Член 4

Директорот на училиштето за контакт-лице за пријавување насилство го назначува психологот Александра Арсовска Белчовска и негов заменик педагог Весна Анѓелевска.

-меил адреса за пријавување насиство: prijavinasilsvo.bk@gmail.com

Член 6

Училиштето е должно да обезбеди можност за анонимно пријавување на насилство, преку:

1. Кутија за пријави, поставена на видно и пристапно место во училиштето, со соодветно обележување и информирање на учениците дека можат да ја користат за анонимно пријавување на насилство.

2. Онлајн формулар објавен на веб-страницата на училиштето, со опција за анонимна пријава на насилство.

Контакт-лицето за пријавување насилство е должно:

- да ја отвора кутијата најмалку еднаш неделно, или веднаш по сознание дека е можна пријава во кутијата;

- заедно со неговиот заменик да има редовен пристап до онлајн пријавите, и да ги проверува најмалку еднаш неделно;

- да води евиденција за датумот на пристигнување на пријавата и преземените чекори, без да се наруши анонимноста на пријавителот.

Пријава за насилство може да биде доставена до кое било вработено лице во училиштето. Контакт-лицето не е единствениот начин за активирање на постапка. Вработениот кој добил информација за насилство (директно или преку пријава) е должен веднаш да го извести контакт-лицето за пријавување насилство.

Контакт-лицето, заедно со вработениот кој ја примил пријавата, ја проценува ситуацијата и заеднички одлучува за соодветни мерки за заштита согласно со овој правилник.

Член 7

По поднесување на пријава за насилство или сомнеж за насилство над ученик, училиштето е должно веднаш да започне постапка за утврдување на фактите и да ги вклучи сите засегнати страни:

- ученикот - жртва,

- ученикот - сторител,

Член 8

Училиштето ја почитува приватноста на ученикот при пријавување и заштита на ученик-жртва на насилство на која било од формите на насилство, злоупотреба и занемарување.

Училиштето е должно да обезбеди спроведување на разговорите со учениците во соодветни простории кои гарантираат дискретност и приватност, при преземањето на мерки за заштита на ученик-жртва и мерки за промена на однесувањето на учениците-сторители.

Дополнително, училиштето е должно да преземе мерки за заштита на идентитетот и достоинството на ученикот - без разлика дали се работи за ученик- жртва или ученик-сторител - при комуникација со медиуми и јавност.

Не е дозволено споделување лични податоци, слики, снимки или детали кои можат индиректно или директно да доведат до препознавање на ученикот.

Училиштето треба проактивно да информира вработени, родители/старатели и партнери за важноста на дискретноста и да ги насочи медиумите да се воздржат од известување кое може да нанесе дополнителна штета на засегнатите ученици.

Член 9

Сите информации поврзани со случајот на насилство, жртвата и сторителот, како и информациите на другите страни засегнати од насилството се доверливи.

Секој вработен во училиштето, или други стручни лица, кои имаат какви било информации за случајот на насилство, имаат обврска да ги чуваат и не смеат да ги споделуваат со лица кои не се вклучени во овозможувањето заштита и поддршка.

Училиштето е должно да му објасни на ученикот-жртва на разбирлив начин согласно со возраста, зрелоста и капацитетите на ученикот, што значи доверливоста и кои се другите лица со кои ќе биде споделена информацијата, нивната улога и обврски во понатамошните постапки, мерки и активности.

Вработениот на кој ученикот-жртва му се доверува за насилството не смее да споделува информациите, освен во случаите само доколку процени дека информациите за случајот на насилство треба или има обврска да ги сподели со други лица, надлежни за овозможување заштита и поддршка на ученикот.

Член 12

Училиштето презема пропорционални мерки и активности во врска со превенцијата и заштитата од насилство

Пропорционалност означува дека мерките на заштита и поддршка кон ученикот-жртва на насилство ќе бидат целисходни и сразмерни на последиците од насилството.

Пропорционалноста означува дека мерките кои се преземаат кон ученикот сторител ќе бидат целисходни и сразмерни со сериозноста на насилството и последиците кон жртвата.

Мерките кон ученикот сторител имаат за цел превенција од повторување на насилството и ресоцијализирање преку психо-социјална поддршка, едукација и влијание врз факторите што придонеле за насилното однесување. Педагошките мерки се спроведуваат исклучиво во согласност со Законот за основното образование и се изрекуваат паралелно со мерките набројани во член 16 од овој правилник.

Член 13

При спроведување на мерките и активностите за спречување и заштита од насилство ниту еден вработен во училиштето не смее да дејствува и/или да се воздржи од дејствување, под влијание на примена корист од каков било вид или ветување за примање на корист.

Доколку вработен во училиштето кој одлучува за и спроведува мерки и активности за заштита од насилство, има судир на интереси, должен е да го изјави тоа и да се изземе од тимот. Под судир на интереси се подразбира состојба во која вработеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз непристрасното вршење на неговите должности за превенција и заштита од насилство.

При спроведувањето на мерките и активностите за спречување и заштита од насилство се почитуваат одредбите од Законот за спречување на корупцијата и судир на интересите и секој вработен во училиштето е должен да ги пријави сознанијата за прекршувањето на Законот за спречување на корупцијатата и судирот на интересите.

Член 14

Во случаите на насилство над ученик вработените во училиштето се должни веднаш да го прекинат насилството. Запирањето на насилството е обврска на секој вработен кој ја

Општинско основно училиште „Блаже Конески“
ул. Венијамин Мачуковски бр. 4, Скопје
Тел/ факс: 02/2469- 746
Електронска пошта: blaze_konski1@yahoo.com

Член 15

Кога станува збор за инцидент на насилство, без значајни последици, кој се случува првпат како наведените во Табела бр. 1, која е дадена во Прилог бр2 е составен дел на овој правилник, вработениот кој го прекинал насилството не е обврзан да го повика контакт-лицето за пријавување насилство, туку сам треба да ја смири ситуацијата. Во случај да процени дека не може самостојно да влијае или ситуацијата почнува повторно да ескалира, ќе го повика контакт-лицето.

Кога станува збор за инцидент на насилство од Табела бр.1, кој се повторува, или за насилство од Табелата бр. 2 и Табелата бр. 3, кои се дадени во Прилог бр 2 и се составен дел на овој правилник, вработениот е должен да го повика контакт-лицето за пријавување насилство.

Контакт-лицето за пријавување насилство проценува, во зависност од околностите на случајот и сериозноста на насилството, дали ќе повика и вклучи други вработени во училиштето, како одредени наставници, стручни соработници и/или директорот. При ситуации што не вклучуваат елементи на сериозно насилство контакт-лицето може самостојно или во координација со стручната служба да преземе интерни чекори. Доколку околностите укажуваат на потенцијална загрозеност, повторливост или сериозни психофизички последици, може да одлучи да повика и претставници од надворешни институции, како Министерството за внатрешни работи, Центарот за социјална работа, здравствена установа или друго лице со соодветна експертиза и надлежност за интервенција.

Кога станува збор за случаи на насилство од Табела бр. 3, што претставуваат сериозни форми на насилство со можни физички, психолошки или правни последици, задолжително се повикуваат претставници од надлежни институции (Министерство за внатрешни работи, Центар за социјални работи, здравствена установа и други, според проценката на контакт-лицето или директорот). Контакт-лицето има обврска веднаш да го информира директорот за преземените чекори, освен кога поради итност мора веднаш да се повика полиција. Во овие случаи, училиштето постапува според утврдена процедура за заштита на детето, со цел навремена и соодветна интервенција од релевантните институции.

Во случаите кога се вклучуваат претставници од други институции, за најголем дел од случаите е препорачливо контакт-лицето и вработените во училиштето да ги направат разговорите со учениците, наместо претставниците од другите институции кои за учениците се непознати и многу е веројатно да предизвикаат страв или вознемиреност кај учениците, особено од униформиран полициски службеник. Сепак, доколку станува збор за насилство од Табела 3, особено насилство кое претставува кривично дело, прво ќе постапат

особено жртвата, не смее да се бара да го прераскажуваат случајот повеќепати, пред различни лица, или повеќепати да им се поставуваат истите прашања во знак на недоверба кон веќе дадениот одговор или како обид „да се фатат во лага“.

Кога станува збор за случаи на насилство од Табелата бр. 1 од Прилог 2 од овој правилник кои се повторуваат, или случаи на насилство од Табелата бр. 2 и Табелата бр. 3 од Прилог 2 од овој правилник, контакт-лицето или друго вработено лице кое разговарало со учениците, доследно, без претерување, парафразирање или изведување на сопствени заклучоци, ќе ги запише изјавите на сите ученици веднаш по завршувањето на разговорите.

Член 16

По добивање информации од разговорите со сите вклучени страни и сведоци на насилството, директорот на училиштето, во соработка со стручните соработници, е одговорен за донесување одлука дали и кои мерки за заштита ќе се спроведат.

Во случаите од Табела бр. 1 од Прилог 2 на Правилникот - односно, кога се работи за еднократни и помали инциденти - наставникот, стручниот соработник или директорот кој го прекинал насилството може самостојно да одлучи кои интерни мерки ќе ги преземе, во рамки на своите надлежности. Овие мерки можат да вклучуваат:

- физичко одвојување на сторителот од жртвата (промена на место на седење, простор),

- индивидуален разговор со жртвата за проценка на потребата од психо- социјална поддршка,

-индивидуален разговор со сторителот и укажување на последиците од неговото однесување,

-разговор со паралелката или група ученици за објаснување на несоодветно насилното однесување, упатување на сторителот или жртвата на советување кај стручните соработници,

- поттикнување на учениците на ненасилна комуникација и медијација на конфликти.

Во случаите од Табела бр. 1 од Прилог 2 од овој правилник, кои се повторуваат, како и во сите случаи од Табела бр. 2 од Прилог 2 од овој правилник, училиштето е должно да изработи писмен план за заштита на жртвата и план за промена на однесувањето на сторителот.

- доколку жртвата добива поддршка надвор од училиштето, училишниот психолог е одговорен за координација со надворешното стручно лице.

- доколку училиштето нема капацитети, контакт-лицето за пријавување насилство посредува со здравствени установи или советувалишта.

2.Мерки за физичко одделување на жртвата од сторителот:

- одлуката за овие мерки ја носи директорот по предлог од контакт-лицето и стручниот тим.
- може да вклучуваат: преместување на сторителот, забрана за приближување, ограничување на заеднички активности.
- за случаите од Табела бр. 3 од Прилог 2, овие мерки се задолжителни.

3.Мерки за физичко одделување на жртвата:

- се применуваат само по барање на жртвата и по проценка на стручните соработници дека се во нејзин најдобар интерес.
- вклучуваат: ослободување од настава, учење од дома, преместување во друга паралелка.
- одговорност за проценка и реализација има стручната служба, во координација со директорот.

4.Мерки за промена на однесувањето на сторителот (доколку е ученик):

- се спроведуваат од училишниот психолог или друг стручен соработник.
- контакт-лицето за пријавување насилство е одговорно за следење на напредокот.
- може да се вклучат и родителите/старателите и да бидат упатени на советување.
- се води писмена евиденција за активностите.
- по проценка на стручниот тим и со согласност на директорот, може да се предложат и привремени организациски мерки за заштита на жртвата и превенција на повторно несоодветно однесување.

Таквите мерки може да вклучуваат:

-преместување во друга паралелка,

- учење од дома/настава од далечина (во исклучителни ситуации и со согласност на родителите/старателите),

- ограничување на вклученост во воннаставни активности или училишни настани.

жртвата, детално и ги образложува на разбирлив начин приспособен на возраста и се труди да ја оспособи за да донесе информирана одлука. Со жртвата се работи трпеливо, се остава време за да одлучи, да го промени мислењето, да одбие одреден предлог и можност да се прекине дури и кога нешто почнало да се спроведува.

Контакт-лицето или друго вработено лице кое е од доверба на ученикот сторител, ќе разговара со сторителот за донесените мерки, резултатот што се сака да се постигне, следните чекори кои ќе се преземат и последиците со кои ќе се соочи. Ученикот сторител не треба да се обвинува и осудува, туку треба да се влијае врз промена на неговото однесување и врз факторите кои довеле до насилничкото однесување.

Родителите/стрателите на жртвата и на сторителот се вклучуваат во изработката на планот за заштита на ученикот жртва и промена на однесувањето на сторителот, секогаш кога тоа не е спротивно на принципот на најдобар интерес на детето.

Доколку родителите/старателите се несоработливи и дејствуваат на штета на детето, училиштето е должно да го извести Центарот за социјална работа.

Доколку родителите/старателите се однесуваат насилнички или училиштето проценува дека може да дојде до насилство или штета кон вработен во училиштето, други ученици или родители/старатели на друг ученик, освен Центарот за социјална работа, ќе повика и полиција.

Член 19

Планот за заштита на жртвата и промена на однесувањето на сторителот постојано се евалуира и дополнува, се оценува дали дава резултати, се проценува состојбата на ученикот жртва и на ученикот сторител и врз таа основа се определува траењето на мерките и нивниот вид. Мерките продолжуваат се додека не се добијат посакуваните резултати, а после тоа активно се внимава на однесувањето и развојот на ученикот жртва и на ученикот сторител.

Член 20

Планот за заштита на ученикот жртва и промена на однесувањето на сторителот од член 16 ставовите 3, 5 и 7 од овој правилник, во сите негови верзии и дополнувања, се чува заедно со Формуларот за евиденција, кој е даден во Прилог бр.3 и е составен дел на овој правилник.

Општинско основно училиште „Блаже Конески“
ул. Венијамин Мачуковски бр. 4, Скопје
Тел/ факс: 02/2469- 746
Електронска пошта: blaze_konski1@yahoo.com

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник, престанува да важи Упатството за постапката за пријавување и заштита на ученик-жртва на насилство на која било од формите на насилство, злоупотреба и занемарување бр.18-6570/1 од 06.07.2020 година.

Член 23

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на неговото донесување

ДИРЕКТОР:

м-р Виолета Ристовска

хаусмајстор, сеекретар и други)		училиштето	
Ученици	Почитување на правилата и пријавување насилство	При сомнеж или сведоштво се обраќаат на наставник или стручен соработник	Обучени на часовите на одделенската заедница
Родители/стартатели	Соработка со училиштето, информирање за промени кај децата	Реагираат доколку детето пренесе искуство со насилство	Да се вклучат во активности за подигнување на свеста

Општинско основно училиште „Блаже Конески“
ул. Венијамин Мачуковски бр. 4, Скопје
Тел/ факс: 02/2469- 746
Електронска пошта: blaze_konski1@yahoo.com

Табела бр.3 -Трето ниво				
Физичко насилство	Емоционално/ психичко насилство	Социјално насилство	Сексуално насилство/ злоупотреба	Кибернасилство
-Тепачка, давење, фрлања кои резултираат со сериозни последици/укажана помош од лекар -Напад со палка, нож, оружје кој може да има фатален исход -Предизвикување на изгореници -Забрана на храна и спиење -Изложување на ниски температури	-Застрашување со уцена -Рекетирање -Ограничување на движење -Наведување на користење на психоактивни супстанции (легални или нелегални) -Вклучување во секти -Занемарување	-Сериозни закани за животот -Изживување на група над поединец/група -Дискриминација -Организирање на затворени групи (кланови) -Навреди и вознемирување брз дискриминаторска основа	-Заведување од страна на возрасни -Подведување -Злоупотреба на моќта -Наведување -Изнудување и принудување на сексуална активност -Силување -Полов напад врз дете кое не навршило 14 години -Зодоволување на полови нагони пред друг -Обљуба со злоупотреба на положбата	-Дистрибуирање или објавување на приватни снимки и слики без согласност -Снимање на вулгарни и насилни сцени кои масовно се дистрибуирани -Прикажување на поргнографски материјал -Производство и дистрибуција на порнографски материјал

Општинско основно училиште „Блаже Конески“
ул. Венијамин Мачуковски бр. 4, Скопје
Тел/ факс: 02/2469- 746
Електронска пошта: blaze_konski1@yahoo.com

5. Начин на откривање или воочување на насилство (насилна ситуација):

__ Наставник

__ Ученик сведок или ученик кој на друг начин дознал

__ Стручен соработник

__ Контакт лице за пријавување насилство или негов заменик

__ Пријава од обезбедување

__ Директорот на училиштето

__ Друго вработено лице во училиштето

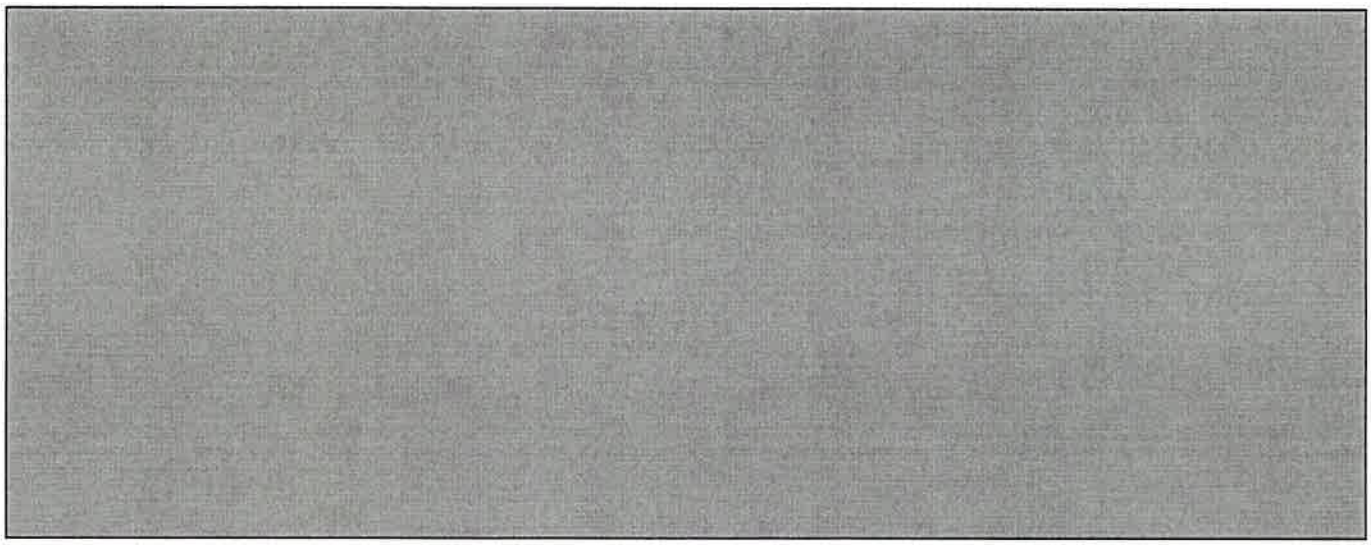
__ Пријава од родител/старател

__ Пријава од личност која доживеала насилство

__ Анонимна пријава на е-пошта, интернет-страница или во кутија

__ Друго: _____

6. Опис на настанот:

7. Учесници во насилство (дополни со број)

Општинско основно училиште „Блаже Конески“
ул. Венијамин Мачуковски бр. 4, Скопје
Тел/ факс: 02/2469- 746
Електронска пошта: blaze_konski1@yahoo.com

Возраст _____

Пол: ----------

Етничка припадност:

___ Македонска ___ Албанска ___ Турска ___ Ромска___ Бошњачка ___ Влашка

___ Српска___ Друго

Дали ученикот е дете со попреченост или со посебни образовни потреби?
Заокружете: ДА НЕ

Прашалникот го спроведе:

Име ,презиме и потпис Дата:----------година

Општинско основно училиште „Блаже Конески“
ул. Венијамин Мачуковски бр. 4, Скопје
Тел/ факс: 02/2469- 746
Електронска пошта: blaze_konski1@yahoo.com

2. 3. 4. Дата :

Прилог бр:5 Писмен план за заштита на ученик кој бил повреден односно –жртва (се изработува во случај на насилство од прво ниво табела бр 1 кое се повторува и од второ ниво табела бр 2.)

Опис на мерките кои се превземаат (од член 17)	
Резултати и индикатори по мерките кои следат	
Временска рамка за спроведување	
Временска рамка за евалуација	

Општинско основно училиште „Блаже Конески“
ул. Венијамин Мачуковски бр. 4, Скопје
Тел/ факс: 02/2469- 746
Електронска пошта: blaze_konski1@yahoo.com

Прилог бр. 6 Писмен план за промена на однесувањето на ученикот кој повредил друг ученик (сторител)

Опис на мерките кои се превземаааат (од член 17)	
Резултати и индикатори по мерките кои следат	
Временска рамка за спроведување	
Временска рамка за евалуација	
Информации за лицата кои учествуваат во изработка на планот	